Bijlage 1

Modelbeleid voor safeguarding voor lidfederaties

Dit document dient te worden opgesteld met het advies en de begeleiding van lokale organisaties die zich bezighouden met de bescherming van kinderen en volwassenen, alsook van andere organisaties, om te waarborgen dat het beleid rekening houdt met de lokale cultuur en daarop toepasbaar is. Dit is de beste manier om een document op te stellen dat door de lidfederatie wordt aangenomen en door haar leden en de bredere gemeenschap wordt begrepen. De lidfederatie zal moeten beslissen of zij haar leden zal verplichten eigen beleid en procedures op te stellen, dan wel hen daartoe nadrukkelijk zal aanmoedigen. De naam van de lidfederatie dient in dit document tussen de vierkante haken [ ] te worden ingevoegd.

Inhoudsopgave

1 Inleiding
2 Beleidsverklaring en beginselen
3 Definities
4 Reikwijdte van het beleid
5 Melden van zorgen
6 Stroomschema voor meldingen
7 Gedragscodes
8 Werving en selectie
9 Training en opleiding
10 Tuchtprocedures
11 Herziening
12 Toezicht

1 Inleiding

De [Lidfederatie] is verantwoordelijk voor het bevorderen van de atletiek in (Land) en voor het creëren van een veilige omgeving waarin kinderen en volwassenen hun talenten kunnen ontwikkelen en hun doelen kunnen bereiken. Deze ervaringen moeten leuk en plezierig zijn. Dit safeguardingbeleid ('dit beleid') legt de verantwoordelijkheden van de [Lidfederatie] en de [Clubs] vast om te waarborgen dat kinderen en volwassenen veilig aan atletiek kunnen deelnemen.

Door zich aan dit beleid te houden en de daarin opgenomen beginselen van goede praktijken te bevorderen, kan de lidfederatie veilige, prettige en inspirerende omgevingen bieden en creëren waarin haar gemeenschappen van atletiek kunnen genieten en eraan kunnen deelnemen.

Misbruik kan worden gepleegd door mannen, vrouwen of kinderen. Het komt overal ter wereld voor, in elke sport en elke organisatie. Geen enkele regio kan zich als uitgezonderd van of immuun voor de gevolgen ervan beschouwen. Misbruik, intimidatie en uitbuiting doen zich voor wanneer er sprake is van een machtsongelijkheid tussen personen. Wanneer iemand zich in een sterkere positie bevindt, kan hij of zij daarvan misbruik maken, waarna misbruik, intimidatie of uitbuiting kan plaatsvinden. Hoe kwetsbaarder iemand is, hetzij vanwege leeftijd, een handicap, de financiële situatie of de omstandigheden, hoe groter de kans dat hij of zij wordt blootgesteld aan misbruik, intimidatie of uitbuiting.

2 Beleidsverklaring en beginselen

De [Lidfederatie] is van mening dat iedereen binnen de atletiek met respect en waardigheid moet worden behandeld en het recht heeft om deel te nemen zonder te worden blootgesteld aan misbruik, intimidatie of uitbuiting. De [Lidfederatie] zal iedereen die binnen de reikwijdte van dit beleid valt, tegen dergelijk gedrag beschermen. De [Lidfederatie] is van mening dat dit recht geldt ongeacht iemands afkomst, huidskleur, leeftijd, handicap, geslacht, genderidentiteit, seksuele gerichtheid, etnische afkomst, godsdienst of levensovertuiging. De [Lidfederatie] zet zich in om misbruik, intimidatie of uitbuiting van degenen op wie dit beleid van toepassing is te voorkomen, en om veilige omgevingen te creëren waarin iedereen naar eigen vermogen aan sport kan deelnemen en ervan kan genieten. Dit beleid beschermt atleten, trainers (met inbegrip van al het begeleidend personeel van atleten), officials, vrijwilligers en bestuursleden. Zij moeten allen zowel hun rechten als hun verplichtingen op dit gebied kennen.

De beginselen waarop dit beleid berust, zijn de volgende:

- Iedereen heeft het recht om met respect en waardigheid te worden behandeld en niet te worden gediscrimineerd op grond van geslacht, afkomst, leeftijd, etniciteit, vermogens, seksuele gerichtheid, genderidentiteit, overtuigingen of religieuze of politieke gezindheid.
- Iedereen heeft het recht om deel te nemen aan atletiek, ervan te genieten en zich er persoonlijk door te ontwikkelen in een veilige en inclusieve omgeving, vrij van elke vorm van misbruik, intimidatie of uitbuiting.
- Iedereen, kind of volwassene, heeft het recht om gehoord te worden, in het bijzonder wanneer hij of zij zorgen uit over het eigen welzijn of dat van een ander. Iedereen moet weten bij wie hij of zij terechtkan voor hulp bij zorgen over het gedrag van iemand.
- Iedereen is verantwoordelijk voor de zorg voor en bescherming van kinderen en voor het nemen van beslissingen in hun belang, aangezien hun welzijn van het grootste belang is.

Daartoe zal de [Lidfederatie]:

- ✓ erkennen dat haar bestuursleden verantwoordelijk zijn voor de uitvoering en handhaving van dit beleid, en een 'safeguardingambassadeur' aanstellen om de beginselen van dit beleid in alle onderdelen van haar programma's te verankeren;
- ✓ beschikken over een aangewezen medewerker of vrijwilliger die verantwoordelijk is voor het leiden van de safeguardinginspanningen, die de 'safeguardingfunctionaris' zal worden genoemd;
- ✓ ervoor zorgen dat iedereen weet dat deze aangewezen medewerker of vrijwilliger de persoon is tot wie men zich kan wenden bij ongerustheid of zorgen over een andere persoon en diens gedrag;
- ✓ ervoor zorgen dat iedereen op de hoogte is van zijn of haar rechten en van de procedures die worden gevolgd wanneer zorgen worden geuit;
- ✓ beleid en procedures opstellen en toepassen, met inbegrip van gedragscodes, regels en tuchtprocedures, en deze zo nodig bijwerken;
- ✓ ondersteuning en begeleiding bieden aan eenieder die dat nodig heeft na het uiten van een zorg of het indienen van een klacht of beschuldiging;
- ✓ alle medewerkers en vrijwilligers voorlichten en trainen in het omgaan met zorgen en klachten;
- ✓ alle zorgen, beschuldigingen en klachten op een eerlijke, transparante, doeltreffende en tijdige wijze behandelen, en ervoor zorgen dat klagers regelmatig op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen;
- ✓ alle onderzoeken en hoorzittingen zodanig uitvoeren dat een passende mate van onafhankelijkheid is gewaarborgd, zodat het resulterende rapport of de risicobeoordeling vrij is van vooringenomenheid;
- ✓ alle informatie met betrekking tot zorgen, klachten of beschuldigingen vertrouwelijk (voor zover wettelijk toegestaan) en veilig behandelen;
- ✓ de juiste mensen op de juiste plaatsen benoemen, of het nu medewerkers of vrijwilligers betreft, antecedentenonderzoeken uitvoeren en referenties natrekken, en ervoor zorgen dat uitsluitend geschikte personen worden benoemd;
- ✓ samenwerken met lokale overheden, niet-gouvernementele organisaties en maatschappelijke groeperingen die namens de sociale diensten ondersteuning en begeleiding bieden, om de veiligheid van iedereen te waarborgen.

3 Definities

Misbruik, intimidatie en uitbuiting

Hieronder worden misbruik, intimidatie en uitbuiting beschreven. Zij kunnen zowel door mannen als door vrouwen worden gepleegd en doen zich vaak voor wanneer een van de partijen zich in een gezagspositie bevindt van waaruit

zij de omstandigheden van de ander beheerst. Wanneer iemand in een relatie gezag heeft over een ander, kunnen situaties ontstaan waarin misbruik gemakkelijker wordt. Personen die risico lopen, moeten worden beschermd, en wie een gezagspositie bekleedt, moet ervoor zorgen dat passende beschermingsmaatregelen zijn getroffen. Het is ook belangrijk te begrijpen dat trainers, officials of vrijwilligers zelf door anderen kunnen worden misbruikt.

Psychisch misbruik is elke ongewenste handeling, waaronder het kleineren, minachten, afwijzen, opsluiten, isoleren, verbaal aanvallen, vernederen, intimideren of betuttelen van een persoon, of elk ander gedrag dat iemands identiteitsgevoel, waardigheid of eigenwaarde kan aantasten. Deze handelingen vormen de kern van de meeste vormen van misbruik; waar zij voorkomen, is ook sprake van psychisch misbruik. Dit kan vaak de vorm aannemen van pesten in persoon of online pesten.

Fysiek misbruik is elke opzettelijke of ongewenste handeling, zoals schoppen, slaan, bijten of branden, die letsel of lichamelijke schade veroorzaakt. Het kan het gedwongen gebruik van alcohol of systematische dopingpraktijken omvatten. Het kan ook gaan om elke gedwongen of ongepaste fysieke activiteit, zoals training die niet past bij de leeftijd of de lichaamsbouw van de atleet. Gedwongen of overmatige training kan in de sportomgeving onopgemerkt blijven, omdat de ambities van zowel atleten als trainers, alsook groepsdruk, atleten, trainers of beiden ertoe kunnen aanzetten buitensporige trainingsbelastingen en/of wedstrijdverplichtingen op te leggen of te verdragen. Een dialoog tussen atleten en trainers, gericht op het vaststellen van overeengekomen en haalbare prestatiedoelen, kan helpen aanvaardbare en draaglijke trainingseisen te bepalen. Het is aan de trainers om ambities te temperen die strijdig kunnen zijn met de gezondheid en het welzijn van de atleet.

Seksueel misbruik is elk gedrag van seksuele aard, al dan niet met lichamelijk contact (met of zonder penetratie), waarbij geen toestemming is gegeven, geen toestemming kan worden gegeven of de toestemming door dwang of manipulatie is verkregen. Dit kan omvatten dat personen seksuele beelden bekijken of maken, seksuele handelingen aanschouwen, anderen aanzetten tot seksueel ongepast gedrag, of iemand benaderen en manipuleren ter voorbereiding op misbruik (grooming).

Grooming is een proces (online of in persoon) waarbij iemand een relatie opbouwt met een atleet en de atleet aanmoedigt hem of haar te vertrouwen, zodat hij of zij de atleet kan manipuleren en uitbuiten voor eigen gewin. Grooming van de familie, de begeleiders en de vrienden van de atleet leidt er vaak toe dat deze personen geloven dat de dader betrouwbaar en geloofwaardig is, waardoor de dader toegang krijgt tot de atleet. De dader laat de atleet geloven dat hij of zij aan zijn of haar eisen moet voldoen door de atleet te manipuleren en de onderlinge relatie uit te buiten. Het gezag dat de dader over de atleet heeft, wordt gebruikt om de atleet te isoleren van vrienden en familieleden die hem of haar zouden kunnen waarschuwen niet aan de eisen van de dader te voldoen.

Intimidatie is ongewenst of onwelkom gedrag dat iemand beledigt of hem of haar een gevoel van vernedering of angst geeft. Machtsintimidatie doet zich voor wanneer iemand in een gezagspositie, meestal op de werkplek, dat gezag gebruikt om een ander in een fysiek of psychisch ondergeschikte positie te intimideren. Machtsintimidatie kan uitsluiting en ongepaste werktoewijzingen omvatten (te weinig, te veel of onder een aanvaardbaar niveau), alsook opdringerig gedrag.

Seksuele intimidatie is elk ongewenst of onwelkom gedrag van seksuele aard, hetzij verbaal, non-verbaal of fysiek. Voorbeelden van verbale seksuele intimidatie zijn ongewenste of vernederende intieme vragen over iemands lichaam, kleding of privéleven, grappen met seksuele toespelingen en voorstellen of eisen tot seksuele handelingen zonder toestemming. Deze kunnen worden overgebracht via sms-berichten, telefoongesprekken, geschreven berichten of elke andere vorm van ongewenste communicatie met seksuele inhoud. Non-verbale voorbeelden kunnen staren, gebaren of het delen van seksueel getinte afbeeldingen zijn. Voorbeelden van fysieke seksuele intimidatie zijn onnodig lichamelijk contact van seksuele aard, zoals knijpen, proberen te kussen, klopjes geven of aanraken.

Uitbuiting doet zich voor wanneer iemand zonder de volledig geïnformeerde toestemming van een ander controle uitoefent over die persoon en/of diens bezittingen ten behoeve van 'persoonlijk gewin'. Het persoonlijk gewin kan psychologisch, reputatiegerelateerd of commercieel van aard zijn, en vormt uitbuiting wanneer de rechten van een ander worden verkocht of onderhandeld zonder diens uitdrukkelijke en volledig geïnformeerde toestemming. Voorbeelden in de atletiek zijn het frauduleus onjuist voorstellen van de leeftijd of nationaliteit van een atleet, frauduleus handelen namens een atleet of het opstrijken van een onredelijk deel van sponsorinkomsten of financieringsregelingen. Uitbuiting kent vele verschillende vormen, waaronder seksuele uitbuiting, financiële uitbuiting en het laten tekenen van langlopende contracten door atleten terwijl zij nog kinderen zijn.

Verwaarlozing is het niet bieden van een minimumniveau van zorg, hetzij lichamelijk of emotioneel, waardoor schade wordt veroorzaakt, schade kan ontstaan of een onmiddellijk risico op schade ontstaat. Dit heeft doorgaans betrekking op de zorg die ouders of verzorgers aan kinderen bieden, maar ook op andere personen die een zorgplicht jegens een ander hebben, zoals de plicht van een trainer of teamleider jegens een atleet. Dit kan bijvoorbeeld het niet voorzien in voldoende water bij hoge temperaturen, geschikte kleding bij lage temperaturen, passende voeding, huisvesting of veilige reisregelingen omvatten.

Misbruik, intimidatie en uitbuiting kunnen gebaseerd zijn op afkomst, godsdienst, huidskleur, overtuiging, etnische afkomst, geslacht, genderidentiteit, seksuele gerichtheid, leeftijd, handicap, sociaaleconomische status, sportieve vermogens of een combinatie van deze kenmerken. Het kan gaan om één op zichzelf staand incident of om een reeks incidenten, in persoon of online, opzettelijk, ongevraagd of onder dwang. Pesten, vernedering en verwaarlozing zijn alle andere aspecten van intimidatie, misbruik of uitbuiting en moeten op grond van dit beleid op dezelfde wijze worden behandeld.

Elke vorm van misbruik, intimidatie of uitbuiting kan een element van financieel misbruik bevatten. Iemand kan worden gedwongen contracten of overeenkomsten te ondertekenen die anderen financieel bevoordelen, maar niet noodzakelijkerwijs financieel voordelig zijn voor hemzelf of haarzelf. Elk element van dwang kan misbruik, intimidatie of uitbuiting vormen indien de persoon een kind is, indien hij of zij niemand heeft gemachtigd namens hem of haar op te treden, of indien hij of zij niet naar behoren door een onafhankelijke deskundige, zoals een accountant of advocaat, is ingelicht over de gevolgen van de voorwaarden van de overeenkomst.

Handelingen zijn soms voor de ene persoon niet misbruikend, maar kunnen misbruikend of schadelijk zijn vanwege de kwetsbaarheid van de persoon die eraan wordt blootgesteld. Dit kan het gevolg zijn van iemands leeftijd, vermogens of een andere vorm van kwetsbaarheid.

Misbruik, intimidatie en uitbuiting zijn vaak het gevolg van machtsmisbruik door iemand in een vertrouwenspositie, dat wil zeggen het misbruiken van macht door iemand in een positie van invloed, macht of gezag tegenover een ander. Dit gebeurt vaak wanneer er sprake is van een leeftijdsverschil, maar kan ook voorkomen tussen gelijken, dat wil zeggen personen van vergelijkbare leeftijd. Misbruik kan plaatsvinden tussen atleten of zelfs tussen trainers, officials of andere personen die bij de atletiek betrokken zijn. Dit wordt soms misbruik tussen leeftijdgenoten genoemd en moet op dezelfde wijze worden behandeld als elk ander soort zorg. Misbruik kan ook worden gepleegd door familieleden, zoals ouders, partners en broers en zussen.

> **Kind:** de termen 'kind' of 'kinderen' verwijzen naar een persoon of een groep personen jonger dan 18 jaar.

> **Safeguarding** is het proces van het beschermen van personen die risico lopen, kinderen of volwassenen, tegen misbruik, intimidatie en uitbuiting. Het creëren van een veilige en gastvrije omgeving waarin iedereen met respect en waardigheid wordt behandeld, vormt de kern van safeguarding. Iedereen die bij de atletiek betrokken is, heeft een rol bij het actief waarborgen dat misbruik, intimidatie en uitbuiting worden voorkomen, dat naar de ervaringen van kinderen en volwassenen wordt geluisterd en dat, wanneer er een probleem is, veilig en volledig wordt gereageerd.

4 Reikwijdte van het beleid

Dit beleid is van toepassing op de [Lidfederatie] en haar atleten, officials, medewerkers en alle andere personen die met de [Lidfederatie] verbonden zijn. Dit omvat officials, vrijwilligers, leden van de begeleidingsteams van atleten, ouders, verzorgers en eenieder die betrokken is bij de atletiek in [het land waar de lidfederatie gevestigd is]. Eenieder op wie dit beleid van toepassing is, moet zich eraan houden. Overtredingen van dit beleid door de genoemde personen kunnen tot tuchtmaatregelen leiden.

5 Melden van zorgen

Iedereen is ervoor verantwoordelijk dat niemand wordt blootgesteld aan misbruik, intimidatie of uitbuiting. Indien iemand dus vermoedt dat een kind of volwassene op enigerlei wijze wordt blootgesteld aan misbruik, intimidatie of uitbuiting, of zorgen heeft over het gedrag van een ander, moeten die zorgen worden gemeld aan de safeguardingfunctionaris van de [Lidfederatie], zodat de zaak kan worden beoordeeld en op passende wijze kan worden afgehandeld. Het kan ook nodig zijn de politie of de sociale diensten in te schakelen; de safeguardingfunctionaris van de [Lidfederatie] zal dit doen en de vereiste maatregelen coördineren.

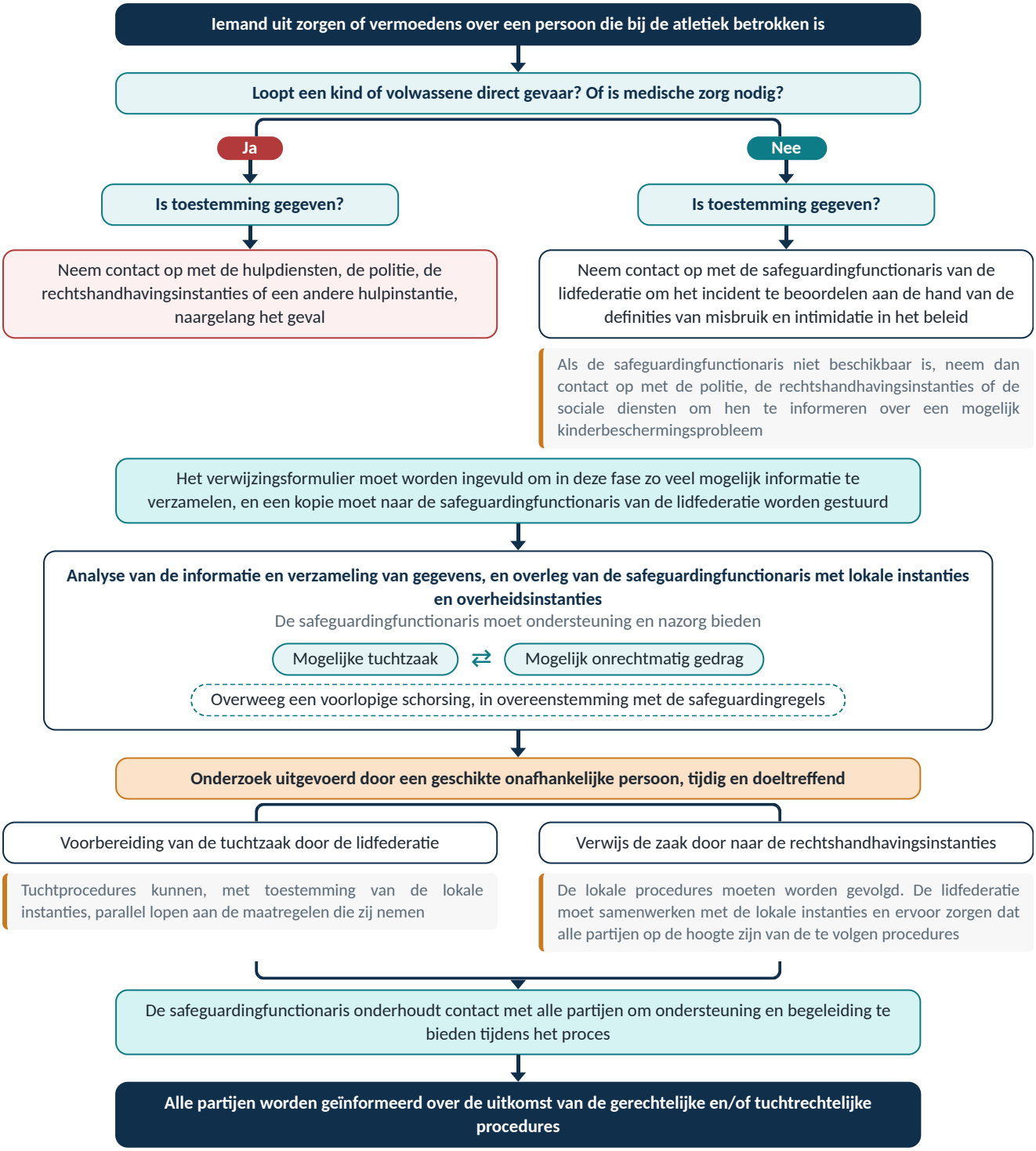
Indien iemand acuut gevaar loopt op ernstige schade, mag de melding aan de hulpdiensten niet worden uitgesteld. In bepaalde gevallen moet vóór het melden van een zaak toestemming van de betrokkene worden verkregen, rekening houdend met diens leeftijd en geestelijke vermogens. De bekwaamheid om toestemming te geven verschilt tussen een kind jonger dan 12 jaar en een kind tussen 12 en 18 jaar, en tussen een kind en een volwassene. Indien de betrokkene weigert toestemming te geven, kan de plicht om de zaak te melden niettemin blijven bestaan. [Dit kan een onderwerp zijn dat door lokale wetgeving of procedures wordt geregeld en dat in dit beleid moet worden opgenomen].

Zorgen, beschuldigingen en andere zaken die aan de [Lidfederatie] worden gemeld, moeten worden onderzocht door iemand die op geen enkele wijze bij de zaak betrokken is. De onderzoeker hoeft niet volledig onafhankelijk te

zijn van de [Lidfederatie] wanneer de zaak betrekking heeft op een ‘zorg van gering niveau’. Hoe ernstiger de zorg of beschuldiging, hoe noodzakelijker het is dat degene die haar onderzoekt onafhankelijk is van de [Lidfederatie]. Indien zorgen naar de politie worden doorverwezen, zal de politie een onderzoek instellen. Elk onderzoek dat de [Lidfederatie] naar ernstige zorgen verricht, moet worden uitgevoerd door iemand die niet met de [Lidfederatie] verbonden is en die is aangesteld om het onderzoek uit te voeren, om te waarborgen dat het onpartijdig, deskundig en zo snel mogelijk verloopt.

6 Stroomschema voor meldingen

[Dit is een algemeen stroomschema dat moet worden aangepast om rekening te houden met de lokale procedures.]

7 Gedragscodes

De lidfederatie dient te beschikken over gedragscodes voor haar medewerkers, bestuurders en alle andere personen die betrokken zijn bij het besturen van de organisatie. Zij dient ook rekening te houden met andere

groepen, zoals trainers, atleten, medisch begeleidend personeel, officials en evenementcoördinatoren. Deze codes kunnen naar behoefte specifiek of algemeen zijn, mits de genoemde groepen van de codes op de hoogte zijn en hun wordt gevraagd hun naleving ervan te bevestigen.

De [Lidfederatie] beschikt over de volgende gedragscodes:

- Codes voor trainers
- Codes voor atleten
- [Alle andere codes die de [Lidfederatie] heeft besloten op te stellen]

Alle genoemde gedragscodes draaien om het behandelen van anderen met respect, gelijkwaardigheid, eerlijkheid en waardigheid, en berusten op het beginsel dat ieder mens waarde heeft en respect verdient. Zij zijn bedoeld om iedereen die bij de atletiek betrokken is te informeren over het gedrag dat de [Lidfederatie] van hem of haar verwacht. Deze regels dienen deel uit te maken van elk trainingsprogramma voor deze groepen, om te waarborgen dat iedereen op de hoogte is van het bestaan van deze regels, van de verwachtingen van de [Lidfederatie] en van de mogelijkheid van tuchtmaatregelen bij niet-naleving. De codes zijn opgesteld na overleg met de betrokken groepen en zullen regelmatig worden herzien.

De gedragscodes worden ter beschikking gesteld van de betrokken groepen en worden getoond op prikborden of websites, of opgenomen in schriftelijke documenten, zoals formulieren voor de verlenging van het lidmaatschap.

Indien iemand weet dat een ander de toepasselijke gedragscodes overtreedt, moet dit als zorg worden doorverwezen naar de safeguardingfunctionaris, met het oog op onderzoek en mogelijke tuchtmaatregelen. Overtredingen van een van de gedragscodes kunnen in het kader van de tuchtprocedures worden behandeld indien de [Lidfederatie] geen specifieke safeguardingregels hanteert.

8 Werving en selectie

Alle kandidaten, zowel voor betaalde functies als voor vrijwilligersfuncties, voor een rol waarbij nauw met kinderen wordt samengewerkt, zullen een antecedentenonderzoek of een controle van het strafregister moeten ondergaan. Alle kandidaten zullen een sollicitatiegesprek moeten voeren en twee referenties moeten opgeven, en zullen na hun benoeming een introductiesessie bijwonen. Het gesprek zal vragen bevatten over de persoon en diens ervaring, alsook over diens kennis van safeguarding. De referenties zullen worden gecontroleerd; één ervan moet afkomstig zijn van een huidige of voormalige werkgever en de andere van iemand die bekend is met het werk van de kandidaat met kinderen of in de sport. De introductiesessies zullen ervoor zorgen dat de geselecteerde kandidaat vertrouwd is met zijn of haar rol en verantwoordelijkheden en beschikt over informatie over het safeguardingbeleid en de safeguardingprocedures.

9 Training en opleiding

Alle medewerkers, vrijwilligers en officials van de [Lidfederatie] zullen een safeguardingtraining krijgen die relevant is voor hun rol binnen de organisatie. Wie met kinderen werkt, krijgt een gespecialiseerde training die specifiek betrekking heeft op zijn of haar verantwoordelijkheden ten aanzien van de kinderen die aan zijn of haar zorg zijn toevertrouwd.

Safeguardingtraining moet regelmatig worden gegeven [ten minste jaarlijks of om de twee jaar].

10 Tuchtprocedures

Overtredingen van dit beleid en van de safeguardingregels van de [Lidfederatie] worden behandeld volgens de tuchtprocedures van de [Lidfederatie], die voor nadere richtlijnen moeten worden geraadpleegd.

11 Herziening van dit beleid

Dit beleid wordt jaarlijks herzien.

12 Toezicht

Op dit beleid en de uitvoering ervan wordt regelmatig en op passende wijze toezicht gehouden door de [Lidfederatie] of door een onafhankelijke safeguardinginstantie die over de nodige deskundigheid beschikt om deze taak uit te voeren.